

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Niemand sterft ooit aan overbevolking. — Een editorial in *Science* (12 febr. bl. 527) stelt zich scherp op tegenover de doodsoorzaken die bij rampen gewoonlijk worden opgegeven. Nooit wordt overbevolking als zodanig aangemerkt; liever wringt men zich in alle bochten om andere oorzaken te kunnen aanwijzen. De auteur van het artikel, GARRET HARDIN, was zelf in Calcutta toen in 1970 de cycloon toesloeg in Oost-Bengalen. De eerste berichten spraken van 15.000 doden, maar al spoedig rees het aantal tot 2.000.000, waarna het weer daalde en om de 500.000 bleef hangen. De weggevaagde naamlozen lieten geen spoor na. Wie doodde deze ongelukkigen? Natuurlijk de cycloon, zeiden de kranten. Maar waarom niet overbevolking? De Gangesdelta ligt slechts even boven het zeeniveau. Elk jaar worden enige duizenden bewoners aldaar gedood door gewone ordinaire stormen. Indien Pakistan niet overbevolkt was, zou geen zinnig mens zijn familie naar een dergelijke plaats brengen. Ecologisch behoort de delta tot de rivier en de zee; de mens dringt er op eigen risico in door. Hoe kunnen we de overbevolking beteugelen? De maatregelen die wij kunnen bedenken, lijken ons stuitend; liever zeggen we maar dat de cycloon de mensen heeft gedood. En zo is het met allerlei situaties. Wanvoeding is natuurlijk een gevolg van overbevolking; maar overbevolking wordt als oorzaak niet genoemd; het zou een onverdraaglijke gedachte zijn. In Tokio, Birmingham en Gary sterven mensen aan ziekten der luchtwegen als gevolg van „noodzakelijke” industrialisatie. Watervervuiling verlaagt de visstand, met als gevolg meer „behoefte” aan voedsel. Eén ding is zeker, meent HARDIN, we zullen nooit overbevolking als de schuldige aanwijzen, niemand sterft aan overbevolking; het is ondenkbaar.

Groot-Brittannië

Effect van psychiatrische interventie bij zelfmoordpoging. — Elk jaar worden minstens 50.000 patiënten in Britse ziekenhuizen opgenomen wegens poging tot zelfmoord of zelfmutilatie, en dit aantal neemt elk jaar met 10 pct toe. Vele patiënten doen later opnieuw pogingen in die richting en hoe vaker een dergelijke poging wordt ondernomen, hoe meer kans op slagen de poging heeft. GREER en BAGLEY hebben de waarde van psychiatrische hulp aan deze patiënten nagegaan. Zij hebben daartoe alle patiënten die wegens een zelfmoordpoging in het eerste halfjaar 1968 in het King's College Hospital te Londen werden opgenomen, aan een follow-up onderworpen. Van 211 opgenomen patiënten konden 204 (97 pct) na een gemiddelde periode van 18 maanden (met variaties van een tot twee jaar) worden opgespoord. Het bleek de onderzoekers dat 44 (22 pct) van de ontslagen patiënten vóór hun ontslag niet door een psychiater waren beoordeeld. Deze 44 werden vergeleken met de overige 160 die hetzij een of twee kortdurende gesprekken hadden gehad, hetzij een langer durende psychiatrische en sociale hulp hadden ontvangen. De auteurs konden vaststellen dat hernieuwde zelfmoordpogingen significant vaker door onbehandelde dan door behandelde patiënten worden ondernomen. Ook toekomstig onderzoek gaf steun aan de conclusie dat psychiatrische interventie gepaard gaat met een significante vermindering van het aantal hernieuwde zelfmoordpogingen. (*Brit. med. J.*, 6 febr. bl. 310.)

De dreiging van de promiscuïteit bij darmbacteriën.

— Bij gelegenheid profiteert een ieder van de een of andere ontdekking die niet alleen van fundamenteel belang is maar ook van belangrijke klinische betekenis. Soms vinden we de nieuw vergaarde kennis niet aangenaam. Een dergelijke ont-

dekking was de thans alom bekende seksuele promiscuïteit van darmbacteriën. *Escherichia* conjugueert niet alleen met eigen soortgenoten en aanverwante bacteriën zoals *Proteus*, *Salmonella*, of *Shigella*, maar zelfs met *Pseudomonas*. Bepaald verontrustend was de bevinding dat door dit gedrag een tevoren gevoelig micro-organisme resistent kon worden tegen een hele reeks niet onderling samenhangende antibiotica. Men troostte zich met de veronderstelling dat *Pseudomonas* een onbelangrijke rol speelde in de bacteriële samenleving. Maar in het *Lancet* van 23 januari (bl. 149) beschrijven LOWBURY en medewerkers hoe een voor antibiotica gevoelige *Escherichia* resistent werd tegen carbenicilline door cohabitatie met resistente *Pseudomonas* en vervolgens de verkregen resistentie overdroeg op een tevoren wél-gevoelige *Pseudomonas*. En dit geschiedde niet in reageerbuizen, maar bij dierproeven op muizen met geïnfecteerde brandwonden. De muizen stierven als ratten, ondanks behandeling met carbenicilline aan de infectie door de resistent geworden *Pseudomonas*. Men moet hopen dat de natuur niet te vaak overeenkomstige experimenten zal ondernemen.

Kenya

Tana-pokken. — In het *British medical Journal* van 13 februari (bl. 361) beschrijven DOWNIE en medewerkers een nieuwe ziekte die voorkomt bij de Wapakomo-stam aan de oevers van de Tana-rivier (Kenya) en derhalve Tana-pokken wordt genoemd. Verscheiden honderden mensen zijn ziek geweest tijdens twee epidemieën in 1957 en 1962. De patiënten hadden koorts en hoofdpijn en er verscheen een enkele pok op de bovenste lichaamshelft. Als verwekker werd een pokkenvirus gevonden dat alleen in celculturen van apen en mensencellen wilde groeien. Bij inoculatie van een vrijwilliger met het virus werd de kenmerkende pok verkregen. Vermoedelijk is Tana-pokken een zoonose en wordt de ziekte van apen op de mens overgebracht. Een merkwaardige bijzonderheid is, dat Tana-pokkenvirus verwantschap bezit met het virus van de in de Verenigde Staten voorkomende Yaba-pokken, welk virus bij de mens een oncogene werking toont.

Verenigde Staten

Orthoptische levertransplantatie bij ziekte van Wilson. — Een jongen van elf jaar had sinds zijn geboorte een opgezette buik gehad. Op zijn achtste jaar werd bij een open leverbiopsie een postnecrotische levercirrose geconstateerd. Op zijn elfde jaar werd de ziekte van Wilson gediagnosticeerd. Hij werd op zijn elfde jaar in precomateuze toestand opgenomen. Na enkele uren ontstonden darmbloedingen, en in agonale toestand werd de jongen geopereerd. Bij laparotomie werden enkele liters ascitesvocht verwijderd. De lever was donkerbruin, voelde vast aan. Het gehele orgaan werd geëxtirpeerd en vervangen door een lever afkomstig van een cadaver-donor van ongeveer dezelfde leeftijd als de patiënt. Onmiddellijk na de operatie werd het sensorium van de patiënt weer helder, de gehalten aan serumbilirubine en bloedammonium daalden, evenals de protrombinetijd, terwijl het totale serumproteïnegehalte toenam. Twee afstotingscrises konden worden overwonnen. Na 6 en 17 maanden werden bij open biopsie van de getransplanteerde lever praktisch normale beelden verkregen. In de weggenomen lever werd 216 µg koper per gram natte lever (1313 µg per gram droge lever) gevonden. In de biopten van de getransplanteerde lever vond men 15 resp. 13,6 µg koper per gram natte lever. De bevindingen vormen een sterke aanwijzing dat de ziekte van Wilson berust op een primaire stoornis van de lever, die niet in staat is, koper uit het bloed af te scheiden. (DUBOIS e.a. in *Lancet*, 13 maart bl. 505.)